

อาจารย์ประทีน ทรัพย์บุญมี ครูหมอนวดไทยยุคฟื้นฟู

ยงศักดิ์ ตันติปัญญ*

รองประธานมูลนิธิพัฒนาการแพทย์แผนไทย แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600

* ผู้รับผิดชอบบทความ: yskpidok@gmail.com

อาจารย์ประทีน ทรัพย์บุญมี

อาจารย์ประทีน ทรัพย์บุญมี เกิดเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2480 ที่จังหวัดพระนคร หรือ กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน ชีวิตวัยเด็กเติบโตที่ อ. บางปะกง จ. ฉะเชิงเทรา แต่กลับมาเรียนหนังสือ และมีครอบครัวในเมืองกรุง สมรสและมีบุตรธิดา รวม 3 คน

อาจารย์ประทีน เป็นครูหมอนวดคนสำคัญของ โครงการฟื้นฟูการนวดไทยมาตั้งแต่ต้นทศวรรษ 2530 โดยอาจารย์ประทีนเข้ารับการอบรมเป็นวิทยากรฝ่าย การนวดไทยรุ่นแรก ๆ ที่มาจากสมาคมเภสัชและ

อายุรเวชโบราณแห่งประเทศไทย (วัดสามพระยา) ซึ่งเป็นสมาคมที่ร่วมก่อตั้งโครงการฟื้นฟูการนวดไทยมา ตั้งแต่ต้น ต่อมาอาจารย์ประทีนได้รับการเสนอชื่อเป็น กรรมการโครงการฟื้นฟูการนวดไทย และเป็นวิทยากร ที่แข่งขันมากคนหนึ่งของโครงการฯ อาจารย์ยังเป็นผู้ กรรมการสมาพันธ์แพทย์แผนไทยแห่งประเทศไทย และมูลนิธิพัฒนาการแพทย์แผนไทยในเวลาต่อมา ด้วย

อาจารย์ประทีน เป็นครูหมอนวดไทยผู้มีความ มุ่งมั่นในการทำหน้าที่เป็นวิทยากรของโครงการฟื้นฟู

การนวดไทย ต้องเสียสละเวลาเดินทางไปตามจังหวัดต่าง ๆ ในช่วงที่สังคมยังไม่ได้ตื่นตัวเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาการนวดไทยมากนัก อาจารย์ประทีนยังเป็นตัวอย่างของหมอนวดไทยที่รักการเรียนรู้และเป็นนักจดบันทึกความรู้ด้วย สมัยที่มีการสังคายนาความรู้เรื่องเส้นประธานสิบของการนวดไทย อาจารย์ประทีนได้นำสมุดบันทึกสมัยที่เรียนวิชานวดแผนโบราณที่วัดโพธิ์กับอาจารย์จันทร์ เล็กโนรี เมื่อปี พ.ศ. 2521 มาให้ผู้เข้าประชุมดู เป็นภาพวาดและลายมือของอาจารย์ที่จดบันทึกการสอนของอาจารย์จันทร์ เกี่ยวกับจุดกำเนิดของเส้นประธานสิบที่รอบสะดือ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ครูนวดไทยในสมัยนั้นก็ถ่ายทอดวิชาเส้นประธานสิบให้แก่ศิษย์ด้วยเช่นกัน

อาจารย์ประทีนเป็นครูหมอนวดไทยคนแรก ๆ ที่พัฒนาการนวดไทยเพื่อฟื้นฟูเด็กพิการ ด้วยความรักและเอาใจใส่ จนพิสูจน์ให้เห็นที่ประจักษ์ได้ว่า การใช้หัวใจและทักษะการนวดไทยที่อ่อนโยนสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตน้อง ๆ เด็กพิการและครอบครัวไป

ในทางที่ดีขึ้นได้อย่างไร จนมีแม่ ๆ เด็กพิการหลายคนเป็นลูกศิษย์ของอาจารย์ประทีนทำงานสืบสานเจตนารมณ์นี้ต่อมาได้อย่างน่าชื่นชม

ในช่วงปัจฉิมวัย แม้สุขภาพจะเสื่อมถอยและความจำลดน้อยลง อาจารย์ประทีนก็ยังคงเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการนวดไทยของมูลนิธิและสมาคมที่อาจารย์เป็นกรรมการอยู่ด้วยอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การสนับสนุนและดูแลของบุตรสาว นางนิรดา ต่ายลีลาศ ผู้สืบทอดภูมิปัญญาหมอนวดไทยและเป็นทายาทหมอนวดไทยผู้สืบทอดเจตนารมณ์ของแม่มาอย่างเต็มเปี่ยม

เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2567 อาจารย์ประทีนจากไปด้วยความสงบที่บ้านพัก สิริอายุ 87 ปี นับเป็นการสูญเสียครูหมอนวดไทยที่เคยเป็นกำลังสำคัญในยุคแห่งการฟื้นฟูการนวดไทย สมควรยิ่งที่คนรุ่นหลังจะระลึกถึงพระคุณของท่าน และร่วมกันภวนาน้อมใจให้เปี่ยมด้วยกุศลธรรม หนุนนำให้ดวงวิญญาณของท่านสู่สุคติในสัมปรายภพ